

Bilaga 1:3 Miljöövervakningsplan 2010

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har, enligt reglementet, i uppdrag att genom miljöövervakning följa och informera om tillståndet i luft, mark och vatten och den biologiska mångfalden samt avseende miljöns inverkan på människors hälsa. Miljöövervakningsplan 2010 visar prioriterad miljöövervakning och är ett utsnitt från den samlade och mer långsiktiga Miljöövervakningsplan 2010-2013, som årligen uppdateras under ledning av miljöanalysenheten. Utgångspunkter för uppdateringen är:

- Ny lagstiftning och uppsatta miljömål. Miljöövervakningen är i delar lagreglerad och lagstadgade miljö kvalitetsnormer finns för luftkvalitet, omgivningsbuller och badvatten. Nationella normer för bl.a. ekologisk och kemisk status i sjöar, vattendrag och hav ska fastställas i december 2009. Flera aktiviteter under övervakningsområdena Vatten och Biologisk mångfald har koppling till genomförandet av EU:s vattendirektiv. I de vattenförekomster som har sämre än God status måste åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram genomföras. Samtidigt krävs en operativ övervakning. Detta kan innebära att Vattenmyndigheten önskar att kommunerna utför nödvändig miljöövervakning.
- Kunskapsbrister som uttrycks i miljö- och hälsoutredningen.
- Behov av miljöövervakning, t.ex. som stöd för tillsyn och miljöbedömningar i fysisk planering, samt uppföljningsbehov enligt miljöprogrammet och vattenprogrammet.
- Årlig översyn av pågående miljöövervakning, som genomförs i dialog med tillsynsavdelningarna samt berörda förvaltningar och bolag i Stockholms stad. Stor del av miljöövervakningen planeras och genomförs i samverkan med externa aktörer, exempelvis inom ramen för regionala luftvårdsförbund och kommunal samverkan.

Miljöövervakningsplanen struktureras utifrån fem miljöövervakningsområden och ett gemensamt insatsområde:

• Luft	– inklusive miljöövervakning inom förvaltningens särskilda klimatarbete
• Mark	– inklusive grundvatten
• Vatten	– inklusive dagvatten och badvatten (strandbad)
• Biologisk mångfald	– såväl på land som i vatten, inklusive ekosystemtjänster
• Miljöns inverkan på människors hälsa	– med fokus på buller, men här finns även Miljö- och hälsoenkäten
• Kommunikation	– övergripande insatsområde: Miljöbarometern

Miljöövervakning ger genom insamling av data och miljöanalyser besked om tillstånd och förändringar i miljön. Resultaten används som underlag för analys av källor till miljö- och hälsopåverkan och för att bedöma vilka åtgärder som bör vidtas. Övervakningen möjliggör uppföljning av lagstiftning, mål och åtgärder för miljö och hälsa på lokal nivå, samt är stöd för flera av nämndens uppgifter som tillsyns- och prövningsmyndighet enligt miljöbalken. Miljöövervakning är också en förutsättning för nämndens uppdrag att informera om miljötillståndet i staden och genom sin expertkompetens inom miljöskydds- och naturvårdsområdet stödja nämnders och styrelser miljöarbete. Resultaten förs också kontinuerligt ut på Internet via Miljöbarometern.

Miljöövervakning samt områdesspecifika insatser

Miljöövervakning utmärks av löpande och långsiktiga mätningar, inventeringar o.dyl., som grund för analys och beskrivning av tillstånd och förändringar. Vissa mätningar genomförs t.ex. vartannat år, vilket innebär att mätningar som genomförs exempelvis år 2009 och 2011 inte syns i denna beskrivning av miljöövervakning 2010. Information om övrig planerad och behov av miljöövervakning syns istället i den mer långsiktiga rapporten Miljöövervakningsplan 2010-2013.

LUFT	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Uppföljning av åtgärder för att klara gällande och överskridna normer för partiklar PM10 och kvävedioxid <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen). Uppdragsgivare: Vägverket, Naturvårdsverket, länsstyrelser, trafikkontoret m.fl.	Finansieras externt.	Lagreglerad och nationellt/regionalt samordnad miljöövervakning.
Lokal luftkontroll och utvärdering av miljökvalitetsnormer som ligger över normen (partiklar PM10 och kvävedioxid) <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen). Uppdragsgivare: Stockholms stad.	Finansieras inom ram.	Lagreglerad miljöövervakning.
Regional luftövervakning och utvärdering av miljökvalitetsnormer som ligger över normen (partiklar PM10, kvävedioxid och ozon) <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen). Uppdragsgivare: Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund.	Finansieras inom ram (genom medlemsavgift till luftvårdsförbund: 0,8 mkr/år).	Lagreglerad och nationellt/regionalt samordnad miljöövervakning.
Nya miljökvalitetsnormer för partiklar PM2,5 <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen). Uppdragsgivare: Stockholms stad	Finansieras inom ram.	Lagreglerad miljöövervakning.
Följa och bidra med kunskap om luftföroreningars effekter på hälsa, miljö och klimat	Kontinuerlig miljöövervakning. Uppdragsgivare: Naturvårdsverket, EU, forskningsprojekt i samarbete med andra	Finansieras externt.	Lagreglerad miljöövervakning. Kunskapsbrist identifierad inom området.

<i>Ansvarig: SLB</i>	organisationer		
Växthusgaser: Uppföljning av växthusgasutsläpp/person <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen). Uppdragsgivare: MHN/SLK	Finansieras inom ram.	Underlag som bland annat behövs för genomförande av EU-projektet COMBAT (Covenant of Mayors in the Central Baltic Capitals). Kunskapsbrist identifierad inom området.

MARK	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Grundvatten: Planera för att genomföra grundvattenkemisk kartering <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (vart 6-8:e år). Uppdragsgivare: Miljöanalys	Finansieras inom ram.	Miljöövervakning som stöd för eventuell lagreglerad kontinuerlig miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten enligt vattendirektivet.
Mark: Kartfunktion när det gäller förorenade områden samt inläsning av mark- och sedimentdatabasen i ECOS <i>Ansvarig: Verksamhetsstöd</i>	Engångsinsats. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö, hälsoskydd	Finansieras inom ram.	Insats som stöd för eventuell lagreglerad kontinuerlig miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten enligt vattendirektivet
Mark: Tillgängliggöra ECOS geografiska information om förorenade områden i ArcGIS. <i>Ansvarig: Verksamhetsstöd</i>	Engångsinsats. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö, hälsoskydd	Finansieras inom ram.	En vidareutveckling av aktiviteten ovan. Behov finns att kunna jämföra geografisk information om markföroreningar med annan geografisk information.
Mark: Bedömningsunderlag för köldbärare vid bergvärmepumpstillstånd. <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats. Uppdragsgivare: Hälsoskydd	Finansieras inom ram.	Värmepumpgruppen behöver ett nytt kunskapsunderlag som svarar på behov, med anledning av krav i Östra Mälarens vattenskyddsförordning.
Mark: Försurningsbelastning – beräkning av atmosfärsikt nedfall av kväve och svavel <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (vart 5:e år). Uppdragsgivare: Miljöanalys	Finansieras inom ram.	Kunskapsbrist identifierad inom området. Syftet är att ta reda på om depositionen fortfarande överskrider den kritiska belastningsgränsen för kväve och svavel, enligt regionalt miljömål.
VATTEN	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Inleda arbetet med att ta fram ett miljöövervakningsprogram för övervakning av ekologisk status enligt vattendirektivet <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats som sträcker sig över flera år. Uppdragsgivare: Miljöanalys	Finansieras inom ram.	Insats som stöd för eventuell lagreglerad kontinuerlig miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten enligt vattendirektivet. Regional och lokal samordning. Kunskapsbrist identifierad inom området.
Rutiner för standardisering av lagring av vattendata <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats. Uppdragsgivare: Miljöanalys, Stockholm Vatten	Finansieras inom ram.	Kvalitetssäkring av lagring av data från äldre och aktuella undersökningar. Insatsen underlättar hämtning av information och rapportering till vattenmyndigheten.
Dagvatten: Inleda arbetet med att utveckla recipientspecifika bedömningsgrunder <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats som löper över flera år. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö	Finansieras inom ram.	Under 2010 hanteras frågan ffa inom ramen för revideringen av dagvattenstrategin. Kunskapsbrist identifierad inom området.

FORTS. VATTEN	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Miljögifter: Genomförande av miljöövervakningsprogram <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (vattenprovtagning månatligen, fiskprov årligen). Uppdragsgivare: Miljöanalys	Finansieras inom ram. Konsultkostnad: 0,3 mkr.	Insats som stöd för eventuell lagreglerad kontinuerlig miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten enligt vattendirektivet. Regional och lokal samordning. Kunskapsbrist identifierad inom området.
Miljögifter: ScorePP och COHIBA <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats som sträcker sig över flera år. Uppdragsgivare: EU.	Finansieras externt samt, för egen personal, inom ram.	Insats som stöd för eventuell lagreglerad kontinuerlig miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten enligt vattendirektivet. EU-samarbete. Kunskapsbrist identifierad inom området.
Badvatten: Badvattenprofiler enligt badvattendirektivet <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats men vid badplatser med dålig kvalitet uppdatering minst vartannat år. Uppdragsgivare: Stadsdelsnämnder	Finansieras externt.	Lagreglerad insats för att upprätthålla god badvattenkvalitet samt identifiera och åtgärda orsaker till försämrade badvattenkvalitet.
Badvatten: Badvattenprovtagning enligt badvattendirektivet <i>Ansvarig: Hälsooskydd</i>	Kontinuerlig miljöövervakning. Uppdragsgivare: Stadsdelsnämnder	Finansieras externt.	Lagreglerad miljöövervakning. Uppföljning av badvattenstatus vid stadens officiella badplatser.
BIOLOGISK MÅNGFALD	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Inleda arbete med att ta samlat miljöövervakningsprogram för övervakning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats som eventuellt sträcker sig över 1-3 år. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö.	Finansieras inom ram.	Insats som stöd för eventuell lagreglerad miljöövervakning och rapportering till vattenmyndigheten, enligt vattendirektivet. Lokalt och delvis regionalt samordnad insats med t.ex. framtagande av delprogram för Igelbäcken.
Landskap: Validering och uppdatering av Habitatverktyget, med kompletterande del om vissa vattenlevande arter. Visst analysarbete. <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig uppdatering av verktyget. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö.	Finansieras inom ram.	Kvalitetssäkring och miljöbedömningar som stöd för exempelvis fysisk planering. Kunskapsbrist identifierad inom området.

FORTS. BIOLOGISK MÅNGFALD	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Naturtyper/Biotoper: Inleda arbetet med uppdatering av Biotopkartan. <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Engångsinsats som löper under 2-3 år, vart 10:e år. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö.	Finansieras inom ram. Konsultkostnad: 0,3 mkr.	Stadens biotopkarta behöver uppdateras. Arbetet inleds med upphandling av flygbilder och ortofoton. Del av karteringsarbete kan påbörjas år 2010.
Naturtyper/Biotoper, ekosystemtjänster: Stadens stränder samt andra prioriterade biotoper <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig miljöövervakning – olika biotoper i fokus olika år (vartannat – 3:e år). Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö.	Finansieras inom ram.	Här ingår eventuell lagreglerad miljöövervakning med fokus på vissa akvatiska miljöer, enligt vattendirektivet. Fortsatt fokus på stadens stränder – naturvärden och tillgänglighet.
Arter/Artgrupper: Stadens groddjur samt andra prioriterade arter enligt ArtArken <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (årligen) – olika artgrupper i fokus olika år. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö	Finansieras inom ram.	Här ingår eventuell lagreglerad miljöövervakning med fokus på vissa artgrupper enligt vattendirektivet. Lokalt och delvis regionalt samordnad miljöövervakning. År 2010 fortsatt fokus på stadens groddjur.
Arter/Artgrupper: Åjourhållning av ArtArken <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Kontinuerlig uppdatering av verktyget. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö	Finansieras inom ram.	Kvalitetssäkring av ny data från externa aktörer, till ArtArken, stadens artdata-arkiv.
Arter/Artgrupper: Utveckling av ArtArken <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Engångsinsats som eventuellt sträcker sig över 2 år. Uppdragsgivare: Miljöanalys, plan och miljö	Extern finansiering undersöks.	Uppdatering av den webbaserade och mot omvärlden interaktiva delen av ArtArken. Insatsen förutsätter extern finansiering och en ansökan har skickats till Miljömålsrådet.
MILJÖNS INVERKAN PÅ MÄNNISKORS HÄLSA	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Enkät om miljö och miljövanor (medborgarenkäten) <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (vart 3-4 år). <i>Uppdragsgivare: Miljöanalys</i>	Finansieras inom ram. Konsultkostnad: 0,5 mkr.	Uppföljning av stockholmarnas attityder och beteende gällande miljö och miljöarbete. Enkäten har genomförts tre gånger med start år 2001.

FORTS. MILJÖNS INVERKAN PÅ MÄNNISKORS HÄLSA	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Buller: Uppdatering av bullerkartläggning <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (Enligt förordningen ska bullerkarta ses över och vid behov uppdateras vart 5:e år). Uppdragsgivare: Plan och miljö.	Finansiering oklar - finansieras eventuellt delvis inom ram.	Lagreglerad miljöövervakning. Kartläggning i samverkan med Göteborg och Malmö. Arbetet med uppdateringen inleddes 2009 och beräknas vara klar år 2012.
Buller: Fortsatt utveckling av buller databasen <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Engångsinsats under perioden 2009-2010. Uppdragsgivare: Plan och miljö.	Finansieras inom ramen för e-tjänstarbetet.	Insatsen utgör grund för kontinuerlig bullerövervakning.
Buller: Ljudnivå i Stockholms parker och rekreatiionsområden <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Engångsinsats. Uppdragsgivare: Plan och miljö.	Finansieras delvis inom ram. Möjlighet till extern finansiering undersöks.	Lagreglerad miljöövervakning. Arbetet är en konsekvens av förordning 2004:675 § 12.7. Kartläggning i samverkan med Göteborg och Malmö.
Buller: Mätdata från våra fasta mätstationer för buller <i>Ansvarig: SLB</i>	Kontinuerlig miljöövervakning (vart 4 år). Uppdragsgivare: Plan och miljö.	Finansieras delvis inom ram.	I detta ingår inte sammanställning och utvärdering av mätdata, vilket senast genomfördes år 2002. Önskemål finns om att en sammanställning ska göras men det är oklart hur det ska finansieras.
Buller: Enkätundersökning till boende i nya bostäder i trafiknära lägen <i>Ansvarig: Plan och miljö</i>	Påbörjad engångsinsats. Uppdragsgivare: Plan och miljö.	Finansieras externt.	Inom projektet Trafikbuller och planering IV. Insatsen utgör underlag för fysisk planering.

Övergripande insatsområde

KOMMUNIKATION	PERIODICITET, UPPDRAGSGIVARE	FINANSIERING 2010	BESKRIVNING
Milljöbarometern: Publicera och därmed tillgängliggöra resultat från miljöövervakning .m. <i>Ansvarig: Miljöanalys</i>	Kontinuerlig uppdatering. Uppdragsgivare: Miljöförvaltningen	Finansieras inom ram. Konsultkostnad: 0,2 mkr.	Kommunikationsinsats som del i förvaltningens expertstöd till andra förvaltningar och bolag, samt till forskare, studenter, allmänhet, föreningar m.fl.